

Ukladanie trestov po rekodifikácii v Slovenskej republike

Jozef Záhora*

Problematika trestov a ukladanie trestov patrí medzi základné otázky trestného práva. Pri rekodifikácii slovenského Trestného zákona,¹ reforma výrazne zasiahla aj do tejto problematiky, kde sa zmenili aj pravidlá pri ukladaní trestov. V nasledujúcej časti sa zameriam na niektoré problematické otázky pri ukladaní trestov, najmä trestu odňatia slobody.

Účel trestu

Významné zmeny sa dotkli aj účelu trestu. Účelom trestu v starom Trestnom zákone² bolo „*vychovať ho k tomu, aby viedol riadny život*“. Ukázalo sa že úspech pri prevýchove páchatel'a nezáleží len na spoločnosti. Dospelo sa k záveru, že páchatel' nemôže byť len objektom výchovného pôsobenia, ale musí byť aj jeho aktívnym účastníkom a sám sa podieľať na pozitívnych zmenách svojej osobnosti. V novom Trestnom zákone je účelom trestu vytvorenie podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Má sa tým na mysli pôsobenie na procesy ľudského učenia a socializácie. Vzhľadom na to, že význam výchovy v účele trestu dospelého páchatel'a sa chápe ako pôsobenie na procesy ľudského učenia a socializácie s cieľom pretvoriť človeka. Pojem „*výchova odsúdeného*“ na tomto mieste nie je najhodnejšia, prikláňam sa k názoru, že vhodnejším pojmom by bolo „*vytvoriť podmienky na nápravu a resocializáciu*“³.

Novým prvkom pri účele trestu je aj morálne odsúdenie páchatel'a. Morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou nastáva už vyslovením viny a následným uložením primeraného trestu. Spoločnosť vníma toto konanie páchatel'a ako niečo protispoločenské, nemorálne, niečo, čo sa vymyká z bežného rámca. Vyslovením viny a uložením trestu spoločnosť vyjadruje zavrhnutiehodnosť trestného činu, teda že páchatel' pácha niečo protispoločenské a nemorálne. Aj toto znevažujúce vyjadrovanie o páchatel'ovi musí byť primerané závažnosti činu.

Zásady pre ukladania trestov

Okrem všeobecne uznávaných zásad pre ukladanie trestov rekodifikovaný Trestný zákon zaviedol aj dve nové zásady:

Zásada nezlučiteľnosti určitých druhov trestov má vylúčiť neopodstatnené kumulovanie trestov rovnakej alebo podobnej povahy u jedného páchatel'a trestného činu. Bráni aj kumulácii určitého druhu trestu a jeho alternatívy. Nezlučiteľnosť niektorých druhov trestov je vyjadrená v § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Popri sebe nemožno uložiť trest

- odňatia slobody a domáceho väzenia,
- odňatia slobody a povinnej práce,
- peňažný a trest prepadnutia majetku,
- prepudnutia veci a trest prepadnutia majetku,
- zákazu pobytu a trest vyhostenia.

Nezlučiteľnosť niektorých z týchto trestov je daná tým, že sú alternatívou trestu odňatia slobody alebo sú logicky vylúčené svojim charakterom.

Zásada samostatnosti trestu. Trestný zákon v § 34 ods. 6 stanovuje, že tresty uvedené v § 32 možno uložiť samostatne, alebo možno uložiť viac týchto trestov popri sebe. Aj napriek uvedenej zásade uloženie niektorých trestov ako samostatných neprichádza do úvahy. Ide o trest straty čestných titulov a vyznamenaní a trest straty vojenskej alebo inej hodnosti. V obidvoch prípadoch sa môže uložiť iba popri treste odňatia slobody, nikdy nie ako samostatný.

Poľahčujúce a priťažujúce okolnosti

Z dôvodu prechodu na formálne chápanie trestného činu sa pri poľahčujúcich a priťažujúcich okolnostiach

prešlo z demonštratívneho výpočtu týchto okolností na taxatívny výpočet. Ide o pätnásť, resp. trinásť okolností. Znamená to, že súd môže a zároveň musí pri ukladaní trestu brať do úvahy iba okolnosti, ktoré sú explicitne vymenované v trestnom zákone. Ďalšou výraznou zmenou v tejto oblasti je, že zákon zaviedol „matematické“ sčítavanie týchto okolností s následným znižovaním alebo zvyšovaním trestu. Význam poľahčujúcich a pritŕažujúcich skutočností spočíva v tom, že súd musí prihliadať na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a pritŕažujúcich okolností⁴.

Vzájomný pomer poľahčujúcich a pritŕažujúcich skutočností má nasledovné dôsledky:

a) Ak prevažuje pomer **poľahčujúcich okolností**, horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa znižuje o jednu tretinu.

b) Ak prevažuje pomer **pritŕažujúcich okolností**, dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa zvyšuje o jednu tretinu.

Úhrnný trest

Keď páchateľ spácha dva a viac trestných činov predtým, ako ho súd odsúdi za niektorý z nich, súd sa pri ukladaní trestov za tieto trestné činy spravuje osobitnými zásadami. **Pri trestaní súbehu sa uplatňujú tri špecifické zásady**, a to v rôznych podobách a modifikáciách.⁵

a) **Zásada kumulačná** (sčítacia) vychádza z pravidla - koľko trestných činov, toľko trestov (*quot delicta, tot poenale*). Okrem takejto „čistej“ podoby sa môžu vyskytovať aj v určitej modifikovanej podobe s určitými obmedzeniami, najmä pokiaľ ide o maximálnu výšku trestnej sadzby.

b) **Zásada absorpčná** (pohlcovacia), ktorej obsahom je pravidlo, že vyšší trest pohlcuje trest nižší (*poena maior absorbet minorem*). Je opakom kumulačnej zásady a jej uplatnenie je východiskom pri privilegovanom trestaní súbehu. Vyskytuje sa v troch formách, t.j. ako absorpcia trestných činov, absorpcia trestných sadzieb, absorpcia trestov. Páchateľ sa potrestá a trest sa mu uloží iba za trestný čin najprísnejšie trestný.

c) **Zásada asperačná** (zostrovacia) znamená, že trest vymeraný v rámci trestnej sadzby, ktorá je ustanovená za trestný čin najprísnejšie trestný, sa určitým spôsobom zosťrie (*poena maior cum exasperatione*) a trest môže byť uložený aj nad hornú hranicu činu najprísnejšie trestného.

V slovenskej právnej úprave sa pri ukladaní trestov za viac trestných činov uplatňuje tak zásada absorpčná, ako aj zásada asperačná. Nemožno povedať, že asperačná zásada bola do Trestného zákona zavedená v rámci rekodifikácie. Táto zásada bola do starého Trestného zákona zavedená už v roku 2003.⁶ Umožňo-

vala v prípade spáchania viacerých trestných činov spáchaných viacerými skutkami uložiť úhrnný trest, pri ktorom sa zvýšila horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu a pri obzvlášť nebezpečnom recidivistovi o jednu polovicu; súd uložiť páchateľovi trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody.

Navrhovateľ odôvodnil zavedenie tejto zásady nasledovne: „V slovenskom trestnom práve sa pri spáchaní niekoľkých trestných činov uplatňuje tzv. absorpčná zásada pre ukládanie trestu, ktorá znamená, že páchateľ môže dostať trest len vo výške trestnej sadzby najťažšieho spáchaného trestného činu. Táto zásada neumožňuje v žiadnom prípade prekročiť pri ukladaní trestu hornú hranicu trestnej sadzby za najprísnejšie sankcionovateľný trestný čin. Páchateľ teda nie je za ďalšie spáchané trestné činy de facto potrestaný. Domnievame sa, že súd by mal mať možnosť v prípadoch reálnej konkurencie úmyselných trestných činov (spáchanie niekoľkých úmyselných trestných činov viacerými skutkami) zvýšiť hornú hranicu trestnej sadzby najťažšieho trestného činu o jednu tretinu a v prípade obzvlášť závažného recidivistu o jednu polovicu (v jeho prípade bude potom vylúčená možnosť zvýšenia hornej hranice trestnej sadzby podľa § 42 – bod 9 návrhu). Súčasná právna úprava umožňuje situáciu, kedy páchateľ, ktorý spáchal vo viacčinnom súbehu X trestných činov, ktoré už odôvodňujú trest na hornej hranici sadzby najťažšieho trestného činu, môže páchať ďalšie rovnaké alebo menej závažné delikty už de facto bez trestu. Bez trestu páchanie trestných činov v právnom štáte považujeme za nespravodlivé. Sme presvedčení, že zločinec má za každý spáchaný trestný čin dostať spravodlivý trest.“⁷

V takomto duchu bola táto zásada prevzatá aj do nového Trestného zákona. V novele, ktorá bola schválená ešte pred nadobudnutím účinnosti Trestného zákona⁸, sa asperačná zásada modifikovala v tom smere, že umožňuje použiť asperačnú zásadu v prípade viacčinného súbehu trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom. Uvedená zmena bola odôvodnená nasledovne: „Táto zmena zmierňuje súčasný prísny dopad na postih tých páchateľov, ktorým súd ukladá úhrnný trest, napr. za dva bagatelné trestné činy (podľa nového Trestného zákona prečiny). V zmysle terajšej úpravy takýmto páchateľom, a to aj prvotrestaným, hrozí pri aplikácii asperačnej zásady uloženie prísneho trestu odňatia slobody, v niektorých prípadoch aj bez možnosti podmieneného odloženia jeho výkonu.“⁹

V súčasnosti sa ukládanie úhrnného trestu za dva alebo viac trestných činov sa spravuje **absorpčnou zásadou** uvedenou v § 41 ods. 1 Trestného zákona. Môže ísť o súbeh jednočinný alebo viacčinný, rovnorodý alebo rôznorodý. Pri viacčinnom súbehu sa však vyžaduje, aby všetky skutky boli prečinnými. Páchateľovi sa uloží trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré

sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo zbiehajúcich sa trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, dolnou hranicou úhrnného trestu je najvyššia z nich..

Ukladanie úhrnného trestu za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, sa spravuje asperačnou zásadou uvedenou v § 41 ods. 2 Trestného zákona. Páchateľovi súd určí trest odňatia slobody tým spôsobom, že hornú hranicu trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného zvýši o jednu tretinu; súd páchatel'ovi uloží trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých sedem, resp. pätnásť rokov (§ 117 ods. 1 alebo 3 Trestného zákona). Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov. V tomto prípade sa všeobecná prít'azujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona – „páchateľ spáchal viac trestných činov“ nepoužije.

Zásada „tri krát a dost“

Za ďalší reformný krok možno považovať aj zavedenie zásady „tri krát a dost“. Táto zásada nebola prvý krát na Slovensku do Trestného zákona zaradená v rámci rekodifikácie, ale už v roku 2003.¹⁰ Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu¹¹ táto zásada „predstavuje jednu z foriem prísnejšieho postihu recidivistov, teda osôb opakovane páchajúcich trestnú činnosť. Je založená na pravidle, na základe ktorého súd pri treťom odsúdení za násilný trestný čin povinne ukladá trest odňatia slobody na doživotie. Návrh predpokladá uloženie trestu relatívneho doživotia, t.j. s možnosťou podmieneného prepustenia po výkone 25 rokov trestu. Je založená na predpoklade, že pri opakovanej recidíve je prevýchovný účinok trestu minimálny. Dôkazom tohto predpokladu je fakt, že predchádzajúce právoplatne uložené tresty nemali žiaden vplyv na prevýchovu páchatel'a. V týchto prípadoch teda musí nastúpiť represívny účinok trestu spočívajúci v dlhodobej (trvalej) izolácii takýchto páchatel'ov. Aplikácia inštitútu „tri krát a dost“ však okrem represívneho účinku pôsobí aj preventívne na potenciálnych páchatel'ov násilnej trestnej činnosti.

Podľa súčasnej právnej úpravy ju uloženie trestu odňatia slobody na doživotie **obligatórne**, t.j. súd ho „musí“ uložiť aj bez splnenia podmienok uvedených

v § 47 ods. 1 Trestného zákona z dôvodov uvedených v § 47 ods. 2 Trestného zákona.

Pre použitie tohto pravidla musia byť splnené štyri podmienky:

- ide o trestné činy taxatívne vymenované v § 47 ods. 2 Trestného zákona,
- trestný čin dospel do štádia dokonania,
- páchateľ bol za takého trestného činu, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody,
- páchateľ nespĺňa podmienky na mimoriadne zníženie trestu.

Ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ak osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 po 1. januári 2006¹².

Úvahy de lege ferenda

V legislatívnom procese je novela Trestného zákona,¹³ ktorá upravuje aj túto problematiku. Vzhľadom na to, že sa v navrhovanej novele posilňuje materiálne chápanie trestného činu¹⁴, predkladateľ navrhuje upraviť aj pravidlá na posudzovanie poľahčujúcich a prít'azujúcich okolností uvedených nasledovne: „Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, vrátane okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, prít'azujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá umožňuje uloženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom, alebo ako na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, ak sa na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, prihliadlo ako na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, z iného dôvodu. Na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne ako na prít'azujúcu okolnosť, ak sa na ňu neprihliadne podľa § 8 ods. 2.“¹⁵ Podľa dôvodovej správy ustanovuje sa zákonný príkaz prihliadnuť na okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby ako na prít'azujúcu okolnosť, ak sa v dôsledku aplikácie nového § 8 ods. 2 Trestného zákona na túto okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby neprihliadne.¹⁶

Ďalšou zmenou, ktorá sa v oblasti ukladania trestov navrhuje, je opätovne sa vrátiť k demonštratívne výpočtu poľahčujúcich a prít'azujúcich okolností. Do príslušných ustanovení (§ 36, 37 Trestného zákona) sa navrhuje vložiť slovo „najmä“. Podľa dôvodovej správy súčasná úprava taxatívneho vymedzenia poľahčujúcich a prít'azujúcich okolností nie je typická pre

kontinentálne trestné právo. Jej účelom je viazať sudcu na zákonom výslovne predvídané okolnosti a následne po zvážení pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností modifikovať trestnú sadzbu.

Vzhľadom na to, že sa navrhuje znovu vrátiť k demonštratívne výpočtu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, navrhuje sa vypustiť aj „matematické“ pravidlá pre určenie výšky trestu pod vplyvom poľahčujúcich alebo priťažujúcich okolností. Navrhovaná právna úprava má za cieľ odstrániť prísne matematické a zároveň nesmierne komplikované vypočítanie trestu, a v niektorých prípadoch sa prekryla dolná hranica s hornou hranicou. Sudcovia boli nútení používať špeciálne vytvorené vzorce na výpočet trestnej sadzby.

Po zavedení asperačnej zásady odborná verejnosť poukazovala na nedostatky právnej úpravy pri sčítavaní trestov.¹⁷ Z toho dôvodu v už spomínanom legislatívnom¹⁸ materiáli je návrh na vypustenie asperačnej zásady. Navrhovateľ zákona to odôvodňuje nasledovne¹⁹: „Upresňujú sa podmienky uloženia súhrnného trestu tak, aby bolo jednoznačne zrejmé, že sa týkajú aj jednočinného aj viacčinného súbehu. Vypadáva pôvodný odsek 2 zakotvujúci neprímerane prísnu asperačnú zásadu, ktorá zvyšovala zákonnú hornú hranicu trestnej sadzby pri súbehu s aspoň jedným zločinom. Ide o návrat k výlučnosti absorpčnej zásady pri súbehu trestných činov. Podľa § 37 písm. h) je súd povinný použiť spáchanie viacerých trestných činov ako priťažujúcu okolnosť. Pri súčasných vysokých trestných sadzbách je preto odôvodnené vypustenie asperačnej zásady pri súbehu trestných činov. Zároveň súčasný odsek 3 sa stáva odsekom 2 a upresňuje sa v ňom, že ak sú iné tresty ako je trest odňatia slobody pri pôvodnom rozsudku, tak sa v rozsudku o spoločnom treste za pokračovací trestný čin povinne uložia znovu za rovnakých podmienok ako sa ukladajú pri súhrnnom treste.“

Menšie úpravy sa týkajú aj takzvanej zásady „tri krát a dost“. Navrhuje sa vypustiť zo zásady tri krát a dost základnú skutkovú podstatu trestného činu lúpeže podľa § 188 ods.1 spáchanú bez obzvlášť priťažujúcich okolností, ako je použitie zbrane a pod., a základnú skutkovú podstatu týranie blízkej osoby a zverejnenie osoby podľa § 208 ods. 1.

Abstrakt

Štúdia sa zaoberá zmenami pri ukladaní trestu odňatia slobody najmä po rekonštrukcii trestného práva. Prvá časť sa zaoberá účelom trestu, kde novým prvkom účelu trestu je aj morálne odsúdenie. V ďalších častiach sa zaoberá zásadami pre ukládanie trestov a poľahčujúcimi a priťažujúcimi okolnosťami. Najväčšie zmeny sa dotkli ukládania trestu pri súbehu trestných činov a zavedení zásady „tri krát a dost“. V závere autor poukazuje aké zmeny sa pripravujú pri ukladaní trestov.

Summary

The study deals with Slovak changes in legislative tools in connection with sentencing. The first part of the study concentrates on the purpose of the punishment, where there is a new purpose of the punishment – moral condemnation. In the other parts of the study, the author focuses on principles of sentencing and mitigating and aggravating circumstances. The greatest changes arose from sentencing in concurrency and introducing of the principle “Three strikes and you're out”. In the last part the author focuses on an upcoming legislation in connection with sentencing.

* Jozef Záhora, Fakulta práva, Bratislavská vysoká škola práva

¹ Zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov

² Zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov

³ Ivor J., a kolektív, Trestné právo hmotné, všeobecná časť. Iura edition Bratislava, 2006, s. 349

⁴ § 38 ods. 2 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov

⁵ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Praha, Linde 2004, str. 378

⁶ zákon č. 171/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁷ Dôvodová správa k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, č. p. t 151, s 7

⁸ zákon č. 650/2005 Z.z. o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon, zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok a zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

⁹ Spoločná správa výborov Národnej rady Slovenskej republiky č. 1317a o prerokovaní vládneho návrhu zákona o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii (tlač 1317) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní

¹⁰ zákon č. 171/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹¹ Dôvodová správa k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, č. p. t 151

¹² § 437 ods. 5 Zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov

¹³ Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení zákona č. 650/2005 Z.z. a zákona č. 692/2006 Z.z. predložený na pripomienkové konanie 7. 9. 20087, číslo materiálu 5572/2007-120

¹⁴ Do definície trestného činu v § 8 sa navrhuje doplniť ods. 2 s nasledovným textom „Na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa neprihliadne, ak vzhľadom na význam chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, osobu páchatela, mieru jeho zavinenia a jeho

pohnútka spôsobuje iba nepatrné zvýšenie závažnosti trestného činu“.

¹⁵ Bod 11 Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení zákona č. 650/2005 Z.z. a zákona č. 692/2006 Z.z. predložený na pripomienkové konanie 7. 9. 20087, číslo materiálu 5572/2007-120

¹⁶ Dôvodová správa k Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení zákona č. 650/2005 Z.z. a zákona č. 692/2006 Z.z. predložený na pripomienkové konanie 7. 9. 20087, číslo materiálu 5572/2007-120 str. 14

¹⁷ ŽILINKA, M.: K uplatňovaniu asperačnej zásady. In: Justičná revue: časopis pre právnu prax. ISSN 1335-6461. č.2/05, s. 225

SOJKA, S.: Asperačná zásada a nezodpovedané otázky. In: Justičná revue: časopis pre právnu prax. ISSN 1335-6461. č.1/06, s. 21

BARGEL, M.: Asperačná zásada a mladiství páchatelia trestných činov. In: Justičná revue: časopis pre právnu prax. ISSN 1335-6461. č.1/06, s. 24

ŠAMKO, P.: Znižovanie a zvyšovanie trestných sadzieb pri ukladaní trestu odňatia slobody. In: Justičná revue: časopis pre právnu prax. ISSN 1335-6461. č. 8-9/06, s. 1111

BALÁŽIKOVÁ, A.: Asperačná zásada v slovenskom trestnom práve. In: Justičná revue : časopis pre právnu prax. ISSN 1335-6461. č.11/06, s. 1593

ŠAMKO, P.: Spoločný trest v Trestnom zákone a úprava pokračujúceho trestného činu v Trestnom poriadku. In: Justičná revue: časopis pre právnu prax. ISSN 1335-6461. č.2/07, s. 173

¹⁸ Body 19, 20 Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení zákona č. 650/2005 Z.z. a zákona č. 692/2006 Z.z. predložený na pripomienkové konanie 7. 9. 20087, číslo materiálu 5572/2007-120

¹⁹ Dôvodová správa k Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení zákona č. 650/2005 Z.z. a zákona č. 692/2006 Z.z. predložený na pripomienkové konanie 7. 9. 20087, číslo materiálu 5572/2007-120 str. 16.